

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

**СУМСЬКА
МІСЬКА РАДА**

2025

ЗМІСТ

Висновки	2
Відкритість та прозорість	5
Доброчесність	7
Підзвітність	9
Результати експертного опитування	11
Додаток 1. Методологія	14
Додаток 2. Оцінки депутатів Сумської міської ради за об'єктивними показниками (5-й рік повноважень 2024-2025)	20

Висновки

Моніторинг було здійснено громадською організацією «Місто розумних» в партнерстві з ООО ВГО «Комітет виборців України» в межах всеукраїнської громадської кампанії «Атестація депутатів місцевих рад»

Оцінка 5-го року повноважень депутатів Сумської міської ради знову проведена з урахуванням «незвичності» умов функціонування міськради під час воєнного стану, що додатково підсилилася введенням в Сумах з листопада 2023 року військової адміністрації та додатковим обмеженням депутатських повноважень місцевих обранців.

Із 44 місцевих депутатів у звітному періоді 3-є (Олександр Кисіль, Володимир Чепік, Олег Резнік) перебували у лавах Збройних Сил України. Враховуючи той факт, що цьогогоріч дані депутати почали мінімально виконувати депутатські функції (зокрема, брати участь у сесійних засіданнях, а також подавати електронні декларації) їхня діяльність аналізувалися в даному дослідженні (на відміну від попередніх років).

Враховуючи обмежені можливості для аналізу та скорочені повноваження депутатів з листопада 2023 року через передачу частини функцій від Сумської міської ради до Сумської міської військової адміністрації – окремі блоки методології не підлягали аналізу. Зокрема, протягом 5-го року їх повноважень знову не досліджувалися блок питань щодо організації ведення прийому громадян.

Протягом звітнього періоду відбулися заміни у складі депутатського корпусу: 3 депутати (Гризодуб Геннадій – «ОПЗЖ», Зименко Олександр – «Батьківщина», Нагорна Марина – «Євросолідарність») склали повноваження, натомість 2 народних обранці (Демидова Людмила – «Батьківщина», Івченко Євген – «Євросолідарність») отримали депутатський мандат.

Таким чином оцінюванню підлягали 44 сумських обранці.

Одноосібним лідером згідно методології оцінювання стала єдина «відмінниця» - Ірина Дяденко (5 балів).

Оцінку 4 бали отримали 16 депутатів¹.

1. 3 бали – 8 депутатів².

¹ Дмитро Васюнін, Расул Галаєв, Ірина Губська, Сергій Дмитренко, Віталій Жиленко, Юрій Жиленко, Валерій Заїка, Максим Зеленський, Євген Зюзь, Артем Кобзар, Олександр Корольов, Єфрем Лазарев, Олег Левченко, Анатолій Сагач, Костянтин Тихенко, Дмитро Хандурін.

² Вадим Акперов, Рустам Галаєв, Геннадій Гризодуб, Валентина Домінас, Ігор Кальченко, Оксана Кубрак, Владислав Куц, Ігор Перелека

2 бали – 16 обранців³.

Аутсайдери за методологією з оцінкою в 1 бал – вже традиційно кілька років поспіль 3 депутати – Юрій Перепека, Олександр Соколов, Ірина Купрейчик.

Середня оцінка по міській раді за методологією – 2.9, за опитуванням експертів – 2.8. Порівняно з результатами попередніх оцінювань (3.2 бали в минулому році та 3.3 в позаминулому) середній бал об'єктивного оцінювання знову знизився – було втрачено тенденцію до зростання після помітного підвищення (порівняно з аналізом 2-го року повноважень - 2.5), на що в першу чергу вплинуло спочатку врахування, а потім знову ігнорування депутатами рекомендацій щодо публікування персональних річних звітів.

Цьогоріч 20 депутатів оприлюднили свої повноцінні звіти на сайті міської ради, в той час коли минулого разу таких було 25, позаминулого 29, а протягом 2-го року повноважень лише 9. Тобто спостерігається втрата позитивної тенденції.

Порівняно з минулим роком в Сумах також спостерігається частковий відкат в напрямку вирішення проблем загальної прозорості діяльності міськради: так в 2024 році на сайті Сумської міської ради відновлено оприлюднення протоколів сесій, матеріалів постійних комісій та порядків денних сесій, а з 2025 року і станом на момент підготовки звіту згадана інформація на сайті міської ради знову не оприлюднюється.

³ Андрій Баранов, Інна Босенко, Олександр Вегера, Вікторія Грובה, Людмила Демидова, Олександр Джарішнелов, Олена Дяговець, Олександр Зименко, Євген Івченко, Олександр Кисіль, Євген Косяненко, Світлана Липова, Марина Нагорна, Олег Резнік, Володимир Чепік, Володимир Шилов

СУМСЬКА МІСЬКА РАДА. 2025

ОБ'ЄКТИВНІ ПОКАЗНИКИ

АТЕСТАЦІЯ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

	повністю відповідають	частково відповідають	не набрали бали
 ОПРИЛЮДНЕННЯ БІОГРАФІЧНИХ ДАНИХ >	Повна інформація 23%	Неповна інформація 77%	Відсутня інформація 0%
 ОПРИЛЮДНЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПРИЙОМ >	Повна інформація 100%	Неповна інформація 0%	Неактуальна інформація n/a
 КОМУНІКАЦІЯ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ >	Активно комунікують 9%	Лише інформують 73%	Не використовують 18%
 ВІДВІДУВАНІСТЬ СЕСІЙ >	Більше 90% 41%	Від 50 до 90% 45%	Менше 50% 14%
 ВІДВІДУВАНІСТЬ КОМІСІЙ >	Більше 90% 45%	Від 50 до 90% 25%	Менше 50% 23%
 ЗВІТУВАННЯ ДЕПУТАТІВ >	Підготовлений звіт 45%	Публічне звітування 5%	Не звітували 55%

 відсоток депутатів, оцінки яких повністю відповідають критерію

 відсоток депутатів, оцінки яких частково відповідають критерію

 відсоток депутатів, які не набрали балів за критерієм

 відсутні депутати за відповідним критерієм

n/a моніторинг не проводився

Згідно з експертною оцінкою, найефективнішими депутатами стали Ірина Дяденко, Ірина Губська, Оксана Кубрак. Також позитивними оцінками експерти відзначили 3-х депутатів, які служать в ЗСУ: Олександр Кисіль, Володимир Чепік, Олег Резнік.

Найгіршими депутатами експерти назвали «емігрантів» Олександра Соколова, Ірину Купрейчик, Юрія Перепеку, а також Ігоря Перепеку.

Серед проблемних питань, які висвітило дане дослідження є:

- обмеження демократичного способу прийняття рішень та впливу представників громади впливати на розвиток міста через запровадження вертикалі управління через військові адміністрації;
- подальше відновлення прозорості висвітлення діяльності ради: в звітному році знову не оприлюднюються протоколи сесій, порядки денних сесій, матеріалів постійних комісій;
- необхідність пошуку нових актуальних інструментів двосторонньої дієвої комунікації «виборець-депутат»;
- досі не всі депутати звітують перед виборцями, в деяких випадках є необхідність розширення депутатських звітів та зосередження на висвітленні нормотворчої програмної діяльності.

Відкритість та прозорість

Під відкритістю для виборців розуміється повнота та доступність інформації про обраних представників – місцевих депутатів.

Під прозорістю діяльності – реалізація депутатських повноважень у відкритий спосіб, що дозволяє здійснювати громадський контроль.

Оприлюднення біографічних відомостей депутатів

В профайлах більшості (а саме 25⁴) депутатів на сайті міської ради оприлюднено 4 з 5 критеріїв, за якими здійснювалася оцінка (інформація про освіту, інформація про досвід роботи, інформація про поточне місце роботи, інформація про партійну приналежність, фотокартка).

Максимальні 5 балів за даним критерієм отримали 10 депутатів⁵.

3 критерія з 5 відображено у 9-х⁶.

Спільний тренд - оперативно не завжди оновлюється інформація про актуальне місце роботи депутата.

Оприлюднення інформації про прийом.

Інформація про проведення прийому депутата на постійній основі доступна на офіційному сайті⁷ ради по всіх депутатах у розділі «Головна - Влада громади - Міська рада - Графіки прийому керівників, депутатів та депутатських фракцій». За даним критерієм всі депутати отримують максимальний бал.

Щодо повноти оприлюдненої інформації про місце проведення прийому ситуація однаково позитивна практично для всіх місцевих обранців: у відповідних розділах зазначено адресу здійснення прийому, дні здійснення прийому, години здійснення прийому, контактний номер телефону (мобільний або стаціонарний), e-mail.

Майже всі депутати отримують максимальний бал за даним критерієм.

Виключення становить лише депутат Ірина Купрейчик, в профайлі якої відсутній жоден контактний номер телефону.

⁴ Андрій Баранов, Інна Босенко, Олександр Вегера, Расул Галаєв, Рустам Галаєв, Ірина Губська, Людмила Демидова, Олександр Джарішнелов, Сергій Дмитренко, Валентина Домінас, Віталій Жиленко, Юрій Жиленко, Валерій Заїка, Олександр Зименко, Євген Зюзь, Ігор Кальченко, Олександр Кисіль, Євген Косяненко, Ірина Купрейчик, Світлана Липова, Ігор Перепека, Олег Резнік, Анатолій Сагач, Костянтин Тихенко, Володимир Чепік.

⁵ Дмитро Васюнін, Максим Зеленський, Олександр Корольов, Оксана Кубрак, Владислав Куц, Єфрем Лазарев, Олег Левченко, Марина Нагорна, Дмитро Хандурін, Володимир Шилов.

⁶ Вадим Акперов, Геннадій Гризодуб, Вікторія Грובה, Олена Дяговець, Ірина Дяденко, Євген Івченко, Артем Кобзар, Юрій Перепека, Олександр Соколов.

⁷ <https://smr.gov.ua/uk/miska-vlada/miska-rada/grafiki-prijomu-kerivnikiv-deputativ-ta-deputatskikh-fraktsij-i-grup-mista.html>

Здійснення прийому депутатами

Враховуючи період, що підлягав аналізу, критичну зміну пріоритетів та підходів під час воєнного стану, скорочені повноваження депутатів через передачу частини функцій від Сумської міської ради до Сумської міської військової адміністрації – даний блок методології в поточному дослідженні не підлягав аналізу.

Дослідниками взято до уваги результати попередніх років, які засвідчили що вже кілька років поспіль абсолютною більшістю депутатів у класичному вигляді з чітким дотриманням графіків чергування у приймальнях прийом громадян не здійснювався. Народні обранці здійснюють комунікацію з виборцями виключно в індивідуальному порядку на запит громадян: шляхом телефонного дзвінка, контакту через месенжери чи електронну пошту, спілкування в соцмережах, а також можливого подальшого живого спілкування та території округу – без користування зазначеним на сайті приміщенням депутатської приймальні;

Як свідчать минулорічні спілкування з депутатами, кількість звернень містян суттєво зменшилась з початком воєнного стану та враховуючи відсутність можливості використання «депутатських коштів» на вирішення проблем округу та виконання доручень виборців.

Використання соціальних мереж для інформування та комунікації з виборцями

Користування соціальними мережами або іншими онлайн-інструментами, які дозволяють доносити інформацію до містян та отримувати від них зворотній зв'язок, виглядає як один з пріоритетних варіантів комунікації. Але поки далеко не всі депутати використовують особисті фейсбук-акаунти для спілкування з виборцями, як інформуючи про свою діяльність, так і реагуючи на коментарі підписників.

Активно використовують особисті фейсбук-акаунти для комунікації з виборцями, як інформуючи про депутатську діяльність, так і реагуючи на коментарі підписників – 4 обранці: Вадим Акперов, Ірина Дяденко, Артем Кобзар, Оксана Кубрак.

Абсолютна більшість депутатів (а саме 32⁸) використовують соцмережі несистемно час від часу, не реагують на коментарі, чи обмежують коло комунікації «лише для друзів».

8 депутатів⁹ Сумської міської ради фактично зовсім не користуються соціальними мережами або іншими онлайн-інструментами, які дозволяють доносити інформацію до містян та отримувати від них зворотній зв'язок.

⁸ Андрій Баранов, Інна Босенко, Дмитро Васюнін, Олександр Вегера, Расул Галаєв, Геннадій Гризодуб, Вікторія Грובה, Ірина Губська, Людмила Демидова, Олександр Джарішнелов, Сергій Дмитренко, Валентина Домінас, Олена Дяговець, Віталій Жиленко, Валерій Заїка, Максим Зеленський, Олександр Зименко, Євген Зюзь, Ігор Кальченко, Олександр Кисіль, Євген Косяненко, Владислав Куц, Єфрем Лазарев, Олег Левченко, Марина Нагорна, Ігор Перепека, Олег Резнік, Анатолій Сагач, Костянтин Тихенко, Дмитро Хандурін, Володимир Чепік, Володимир Шілов.

⁹ Рустам Галаєв, Юрій Жиленко, Євген Івченко, Олександр Корольов, Ірина Купрейчик, Світлана Липова, Юрій Перепека, Олександр Соколов.

Доброчесність

Під доброчесним представництвом інтересів своїх виборців розуміється поведінка та дії, які відповідають набору моральних та етичних принципів та стандартів, які, серед іншого, створюють бар'єри для корупційних дій.

Відвідуваність пленарних засідань сесій

Як засвідчили результати дослідження, дисципліна відвідуваності сесій протягом 5 року повноважень помітно зростає.

Показники відвідування сесій склалися наступним чином:

- ✓ більше 90% засідань - відвідали 18 депутатів¹⁰;
- ✓ 70-89% - 15¹¹;
- ✓ 50-69% - 5: Вікторія Грובה, Валентина Домінас, Валерій Заїка, Світлана Липова, Анатолій Сагач;
- ✓ 30-49% - 2: Олександр Кисіль, Олександр Соколов;
- ✓ 10-29% - 3: Ірина Купрейчик, Олег Резнік, Володимир Чепік;
- ✓ 0-9% - 1: Юрій Перепека.

Повністю проігнорував всі сесії депутат Юрій Перепека.

Відвідали по кілька онлайн засідань, пропустивши 10-29% - Олександр Соколов, що перебуває за кордоном, а також Олег Резнік та Володимир Чепік, які служать в ЗСУ.

Дисципліна відвідування засідань постійних комісій

Показники дисциплінованості відвідування комісій виглядають так:

- ✓ 90-100% - мають 20 народних обранців¹²;
- ✓ 70-89% засідань - відвідали 6 депутатів: Інна Босенко, Ірина Губська, Валерій Заїка, Євген Зюзь, Єфрем Лазарев, Дмитро Хандурін;
- ✓ 50-69% - 5: Олександр Вегера, Рустам Галаєв, Вікторія Грובה, Оксана Кубрак, Анатолій Сагач;
- ✓ 30-49% - 0;
- ✓ 10-29% - 0;
- ✓ 0-9% - 10 депутатів: Олена Дяговець, Євген Івченко, Ігор Кальченко, Олександр Кисіль, Ірина Купрейчик, Владислав Куц, Марина Нагорна, Юрій Перепека, Олександр Соколов, Володимир Чепік.

¹⁰ Вадим Акперов, Дмитро Васюнін, Рустам Галаєв, Геннадій Гризодуб, Ірина Губська, Людмила Демидова, Сергій Дмитренко, Віталій Жиленко, Юрій Жиленко, Максим Зеленський, Олександр Зименко, Євген Зюзь, Ігор Кальченко, Артем Кобзар, Олександр Корольов, Олег Левченко, Ігор Перепека, Костянтин Тихенко.

¹¹ Андрій Баранов, Інна Босенко, Олександр Вегера, Расул Галаєв, Олександр Джарішнелов, Олена Дяговець, Ірина Дяденко, Євген Івченко, Євген Косяненко, Оксана Кубрак, Владислав Куц, Єфрем Лазарев, Марина Нагорна, Дмитро Хандурін, Володимир Шилов.

¹² Вадим Акперов, Андрій Баранов, Дмитро Васюнін, Расул Галаєв, Геннадій Гризодуб, Олександр Джарішнелов, Сергій Дмитренко, Валентина Домінас, Ірина Дяденко, Віталій Жиленко, Юрій Жиленко, Максим Зеленський, Олександр Зименко, Олександр Корольов, Євген Косяненко, Олег Левченко, Світлана Липова, Ігор Перепека, Костянтин Тихенко, Володимир Шилов.

В даному аспекті спостерігається полярна позиція: частина депутатів дуже активні в роботі комісій та підвищили відсоток відвідуваності, а частина – навпаки повністю почали ігнорувати засідання в поточному році.

Аж 10 депутатів не відвідали жодного засідання відповідних комісій протягом року. До вже традиційних аутсайдерів, які за неофіційною інформацією з 2022 року перебувають за кордоном (Юрій Перепека, Олександр Соколов, Ірина Купрейчик), та депутатів що не мають змоги відвідувати засідання через несення служби в ЗСУ (Олександр Кисіль, Володимир Чепік), додалися ще 5 «злісних прогульників» з невідомих причин – Олена Дяговець, Євген Івченко, Ігор Кальченко, Владислав Куц, Марина Нагорна.

Подання депутатських запитів

Інструментом подання депутатських запитів депутати Сумської міської ради користувалися не досить активно: лише 19 депутатів¹³ з 44 проаналізованих скористалися даною можливістю. Решта 25 місцеві обранці¹⁴ не подали жодного запиту з будь-яких питань протягом 5-го року власних повноважень.

Оприлюднення електронної декларації на веб-сайті ради.

Практично всі депутати, що підлягали дослідженню (за виключенням Юрія Перепеки), оприлюднили свої декларації на порталі НАЗК.

Але на відміну від попередніх років – наразі Сумською міською радою не забезпечено їх висвітлення на офіційному сайті.

¹³ Вадим Акперов, Дмитро Васюнін, Геннадій Гризодуб, Вікторія Грובה, Ірина Губська, Сергій Дмитренко, Валентина Домінас, Ірина Дяденко, Віталій Жиленко, Юрій Жиленко, Євген Зюзь, Олександр Корольов, Оксана Кубрак, Олег Левченко, Марина Нагорна, Ігор Перепека, Анатолій Сагач, Костянтин Тихенко, Дмитро Хандурін.

¹⁴ Андрій Баранов, Інна Босенко, Олександр Вегера, Расул Галаєв, Рустам Галаєв, Людмила Демидова, Олександр Джарішнелов, Олена Дяговець, Валерій Заїка, Максим Зеленський, Олександр Зименко, Євген Івченко, Ігор Кальченко, Олександр Кисіль, Артем Кобзар, Євген Косяненко, Ірина Купрейчик, Владислав Куц, Євген Лазарев, Світлана Липова, Юрій Перепека, Олег Резнік, Олександр Соколов, Володимир Чепік, Володимир Шилов.

Підзвітність

Під підзвітністю громаді розуміється відповідальність місцевих депутатів за здійснення своїх повноважень.

Звітування за рік

Ситуація зі звітуванням депутатами у звітному періоді суттєво покращилась. Засвідчено зміну загального минулорічного тренду та повернення від гуртового фракційного до персонального звітування депутатів про результати діяльності.

В ході аналізу станом на 01 квітня 2026 року виявлено інформацію в будь-якому вигляді (публікація звіту на порталі міської ради, інформація про звітування та партійних сайтах, дописи у персональних соціальних мережах депутатів) щодо засвідчення фактів звітування про депутатську діяльність за 2025 рік 20-ма депутатами ¹⁵ міської ради.

Публічне звітування

Інформацію про публічне звітування у вигляді проведення живих зустрічей з виборцями у відкритих джерелах не зафіксовано в ході даного моніторингу. Окремі депутати виклали свій світ публічно на своїх сторінках у соцмережі Фейсбук.

Оприлюднення звіту. Інформування ради про результати звітування

Ознайомитися із текстом персональних депутатських звітів на момент оцінки сум'яни мають змогу на сайті¹⁶ Сумської міської ради. Станом на початок квітня 2026 року оприлюднено звіти 20 депутатів, відсутні звіти – по 24¹⁷.

Всі 20 депутатських звітів за 2025 рік оприлюднено на сайті Сумської міської ради в профайлах кожного з депутатів.

Відповідність змісту звіту вимогам закону

Аналіз оприлюднених текстів засвідчив, що найбільш повними є звіти депутатів Ірини Дяденко, Максима Зеленського, Ігоря Кальченка, Артема Кобзаря – вони містять інформацію за всіма 5 критеріями оцінки: 1) роботу у виборчому окрузі; 2) про прийняті радою та її органами рішення; 3) про діяльність депутата в раді та її органах, в які він обраний; 4) про персональну участь депутата в обговоренні, прийнятті та організації виконання рішень ради та її органів; 5) про виконання доручень виборців.

Наймеш інформативним є звіт (висвітлено інформацію за 2 критеріями) депутата Валерія Заїки.

¹⁵ Дмитро Васюнін, Расул Галаєв, Рустам Галаєв, Ірина Губська, Сергій Дмитренко, Ірина Дяденко, Віталій Жиленко, Юрій Жиленко, Валерій Заїка, Максим Зеленський, Євген Зюзь, Ігор Кальченко, Артем Кобзар, Олександр Корольов, Владислав Куц, Єфрем Лазарев, Олег Левченко, Анатолій Сагач, Костянтин Тихенко, Дмитро Хандурін.

¹⁶ <https://smr.gov.ua/uk/>

¹⁷ Вадим Акперов, Андрій Баранов, Інна Босенко, Олександр Вегера, Геннадій Гризодуб, Вікторія Грובה, Людмила Демидова, Олександр Джарішнелов, Валентина Домінас, Олена Дяговець, Олександр Зименко, Євген Івченко, Олександр Кисіль, Євген Косяненко, Оксана Кубрак, Ірина Купрейчик, Світлана Липова, Марина Нагорна, Ігор Перепека, Юрій Перепека, Олег Резнік, Олександр Соколов, Володимир Чепік, Володимир Шилов.

Решта звітів мають певні упущення в першу чергу стосовно висвітлення персональної депутатської нормотворчої роботи.

Інформування про використання коштів депутатського фонду

Даний критерій в ході поточного дослідження не оцінювався, оскільки кошти на виконання депутатських повноважень під час воєнного стану в місті не виділялися.

Результати експертного опитування

В експертному оцінюванні депутатів взяли участь 7 активних представників спільнот активних сум'ян: редактори та журналісти місцевих ЗМІ, представники наукової спільноти міста, громадські активісти, сфера діяльності яких дотична до питань здійснення місцевого самоврядування.

Експертам пропонувалося дати індивідуальну оцінку кожному депутатові міської ради та визначити якими критеріями вони керувалися в ході оцінювання.

Основні визначені критерії найкращих депутатів:

- ✓ депутат активний (-на) в роботі міської ради (виступає на відкритих зборах міської ради, пропонує поправки до проєктів рішень, бере участь в розробці проєктів рішень, здійснює контроль за виконанням рішень);
- ✓ депутат не фігурує в антикорупційних журналістських розслідуваннях і/або не відомо про його діяльність, яка має ознаки корупції (голосування в умовах конфлікту інтересів, незадекларовані майно/гроші);
- ✓ відносно депутата не зафіксовані випадки порушення прав людини, законів України, підзаконних актів;
- ✓ депутат відкритий (-та) до виборців і веде прозору діяльність.

Ключові критерії найгірших депутатів:

- ✓ депутат неактивний (-на) в роботі міської ради (не виступає на відкритих зборах міської ради, не пропонує поправки до проєктів рішень, не бере участь в розробці проєктів рішень, не здійснює контроль за виконанням рішень);
- ✓ депутат фігурує в антикорупційних журналістських розслідуваннях і/або відомо про його діяльність, яка має ознаки корупції (голосування в умовах конфлікту інтересів, незадекларовані майно/гроші);
- ✓ відносно депутата зафіксовані випадки порушення прав людини, законів України, підзаконних актів;
- ✓ депутат не працює з виборцями (не здійснює прийом, не займається вирішенням проблем округу/мікрорайону/району/міста, в тому числі шляхом подачі депутатських запитів, проєктів рішень).

Найбільш ефективним за підсумковою середньо зваженою оцінкою експертів визначено єдиного депутата (точніше депутатку), яка отримала оцінку «5». Лідеркою депутатської активності експерти визнали Ірину Дяденко, що наразі є позафракційною, а протягом кількох років в свої особі представляла всю фракцію «Сила і честь» (яка де-юре складається з 3-х депутатів, але де-факто один з них служить в ЗСУ, друга перебуває за кордоном).

Далі в рейтингу найкращих з оцінкою «4» - Ірина Губська, Оксана Кубрак та Інна Босенко. Також високими оцінками експерти відзначили 3-х депутатів, які служать в ЗСУ: Олександр Кисіль, Володимир Чепік, Олег Резнік.

Найгірший результат (1 бал) за оцінкою експертів у депутата Олександра Соколова Перепека (фракція «екс-ОПЗЖ»).

В цілих значеннях при заокругленні 13 депутатів¹⁸ отримали сумарну оцінку «2» від експертів, 21 народний обранець¹⁹ отримав 3 бали.

Найгіршими депутатами експерти назвали «емігрантів» Олександра Соколова (1 бал), Ірину Купрейчик, Юрія Перепеку, а також Ігоря Перепеку (менше 2 балів при десятковому вираженні).

Абсолютно непомітною (100% невідомості) поки для експертів була діяльність «новеньких» депутатів Євгена Івченка та Людмили Демидової.

Також малопомітною для експертного середовища протягом звітнього періоду була діяльність депутатів Олега Левченка, Геннадія Гризодуба, Олександра Кисіля та Єфрема Лазарева.

¹⁸ Дмитро Васюнін, Олександр Вегера, Расул Галаєв, Рустам Галаєв, Геннадій Гризодуб, Ірина Купрейчик, Владислав Куц, Олег Левченко, Ігор Перепека, Юрій Перепека, Костянтин Тихенко, Дмитро Хандурін, Володимир Шілов.

¹⁹ Вадим Акперов, Андрій Баранов, Вікторія Грובה, Олександр Джарішнелов, Сергій Дмитренко, Валентина Домінас, Олена Дяговець, Віталій Жиленко, Юрій Жиленко, Валерій Заїка, Максим Зеленський, Олександр Зименко, Євген Зюзь, Ігор Кальченко, Артем Кобзар, Олександр Корольов, Євген Косяненко, Єфрем Лазарев, Світлана Липова, Марина Нагорна, Анатолій Сагач.

Додаток 1. Експерти, які взяли участь в оцінюванні діяльності депутатів Сумської міської ради протягом 5-го року повноважень

1. **Дерев'янку Юрій** – Сумський державний університет, доцент.
2. **Гладенко Катерина** – Суспільне Суми, головна редакторка.
3. **Кудлай Євген** – Данкор медіа, журналіст.
4. **Ткаченко Євгенія** – ГО "Цукр", менеджерка.
5. **Данілова Дар'я** – ГО "Можливість твого розвитку", голова громадської організації.
6. **Ганжа Єгор** – ГО "Сумська молодіжна організація "ЛПЦЕЙ", голова правління.
7. **Ткач Павло** – Сумський державний університет, докторант.

Додаток 1. Методологія

Про "Атестацію депутатів місцевих рад"

Результати чисельних громадських моніторинрів свідчать про багатоскладовість проблеми невисокого рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності виборцям депутатів місцевих рад, найбільш небезпечним наслідком якої є низький рівень довіри громадян до представницьких інститутів, в тому числі, до місцевих рад²⁰.

Однією з основних складових проблеми є базова непоінформованість виборців, як через неефективне використання доступних для місцевих депутатів каналів комунікації, так і через незабезпечення доступу до такої інформації для виборців з боку депутатів. Незабезпеченість в необхідному обсязі інформацією про діяльність місцевих депутатів призводить до зниження рівня прозорості реалізації ними своїх функцій, доброчесного використання владних повноважень так серйозного зниження рівня підзвітності виборцям. Окрім того, попередній досвід реалізації кампаній громадських моніторинрів реалізації повноважень місцевими депутатами, який має Одеська обласна організація ВГО "Комітет виборців України" свідчить ще й про невиконання обов'язків, покладених на депутатів місцевих рад профільним законодавством.

Практичними складовими проблемами є недоступність для громадян офіційної інформації про депутатів, неналежна практика проведення прийомів громадян, відсутність практики інформування про свою діяльність з боку депутатів, або ж формальне інформування без двосторонньої комунікації, невідповідність діяльності депутатів антикорупційним стандартам (розкриття для широкого загалу інформації про статки, оприлюднення інформації про приватні інтереси та врегулювання конфлікту інтересів за його з'ясування), відсутність підзвітності або лише формальна підготовка звітності, про яку переважна більшість громадян залишається необізнаним.

З боку самих депутатів загальний низький рівень відповідальності перед громадянами, часто виправдовується громадським характером представницьких функцій: відсутністю заробітної плати за виконання законних обов'язків (відвідування пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, участі в підготовці та розгляді проектів рішень місцевих рад, поданні депутатських запитів на вирішення ідентифікованих проблем громадян, тощо). Усвідомлюючи комплексність описаної проблеми, Одеська обласна організація ВГО "Комітет виборців України" в 2015 році ініціювала громадську кампанію по персональній оцінці результатів діяльності депутатів Одеської ради VI скликання ("Атестацію депутатів" Одеської міської ради).

З 2016 року організація за підтримки [Міжнародного Фонду "Відродження"](#) розпочала пілотування ініціативи в 8 місцевих радах Одеської області, розширивши географічне охоплення до Одеської обласної, Одеської, Ізмаїльської, Білгород-Дністровської, Подільської, Ренійської, Татарбунарської, Роздільнянської міських рад Одеської області.

²⁰ Соціологічне дослідження щодо політичної ситуації в Україні: 2021 рік // <https://uifuture.org/publications/zvit-socziologichnogo-doslidzhennya-shhodo-politychnovi-sytuaciyi-v-ukrayini-2021-rku/>

В 2017 році аналогічне персональне оцінювання – Атестація депутатів місцевих рад за підтримки Національного фонду за демократію (NED) здійснювалось вже по відношенню до депутатів ще 7 міських рад обласних центрів: Рівненської, Львівської, Сумської, Черкаської, Дніпровської, Краматорської та Херсонської міських рад. З 2018 року і дотепер громадською кампанією "Атестація депутатів місцевих рад" охоплені міські ради 16 обласних центрів. Станом на 2025 рік кампанією охоплені депутати міських рад у Запоріжжі, Івано-Франківську, Кропивницькому, Києві, Львові, Миколаєві, Одесі, Сумах, Харкові та Чернігові.

Оцінювання діяльності депутатів в зазначених міських радах здійснюють партнерські організації, які на постійній основі займаються просуванням відкритості, прозорості, підзвітності та добросовісності органів місцевого самоврядування в відповідних містах.²¹

Зазначена ініціатива реалізується з метою підвищення рівня відповідності діяльності місцевих депутатів законам України, практикам належного управління за допомогою персоналізованої оцінки кожного депутата, а також сприяння підвищенню обізнаності жителів місцевих громад про діяльність місцевих депутатів.

Складовими ініціативи є:

1. Здійснення персонального оцінювання місцевих депутатів по набору доступних для об'єктивного вимірювання критеріїв, які характеризують комплекс реалізації статусу депутата місцевої ради.
2. Додаткове виваження оцінки, яка здійснюється по об'єктивним параметрам, результатами опитування місцевих експертів щодо оцінки ними реалізації повноважень місцевими депутатами.
3. Вироблення персональних рекомендацій кожному місцевому депутату, який пройшов оцінювання, щодо підвищення якості реалізації повноважень та, відповідно, підвищенню персональної доступності для взаємодії з виборцями.
4. Персональне просування напрацьованих рекомендацій для місцевих депутатів.
5. Постійне інформування громадян про індивідуальні доробки місцевих депутатів в представництві виборців.

У своєму оцінюванні організація керувалася, в першу чергу, законами "Про місцеве самоврядування", "Про статус депутатів місцевих рад", "Про запобігання корупції", "Про доступ до публічної інформації".

Оцінювання проводиться по заздалегідь встановленому переліку критеріїв, по кожному з яких оцінка реалізації повноважень депутатам може скласти від "0", в разі повної невідповідності критеріїв, до "5", в разі повної відповідності критерію. Загальна оцінка є середнім значенням всіх оцінок по кожному з критеріїв. Таким чином, в разі повної відповідності всім критеріям, діяльність депутата могла бути оцінена в 5 б.

²¹ https://attestation.in.ua/material/about_us

Критерії, по яким здійснюється оцінювання, базуються на вихідних умовах відповідності діяльності місцевих депутатів принципам відкритості та прозорості, доброчесності та підзвітності.

Під відкритістю для виборців розуміється повнота та доступність інформації про обраних представників – місцевих депутатів;

Під прозорістю діяльності – реалізація депутатських повноважень у відкритий спосіб, що дозволяє здійснювати громадський контроль;

Під доброчесним представництвом інтересів своїх виборців розуміється поведінка та дії, які відповідають набору моральних та етичних принципів та стандартів, які, серед іншого, створюють бар'єри для корупційних дій;

Під підзвітністю громаді розуміється відповідальність місцевих депутатів за здійснення своїх повноважень.

Критеріями 2025 року виступали такі показники:

- Розміщення інформації про депутата на офіційному сайті ради: біографічна довідка, що включає інформацію про освіту, місце і досвід роботи, про партійну приналежність, а також партію, від якої обрано депутата; фотокартка депутата;
- Оприлюднення інформації про місце і час проведення прийому громадян;
- Повнота інформації про проведення депутатського прийому, а також контактних відомостей, для здійснення зв'язку з депутатом;
- Актуальність оприлюдненої інформації про проведення депутатського прийому.
- Здійснення регулярного особистого прийому громадян не рідше, ніж 1 раз на місяць, відповідно до встановленого графіку проведення прийому;
- Регулярне інформування виборців про свою діяльність, включаючи використання каналів інформування, які дозволяють здійснення двосторонньої комунікації з громадянами (використання соціальних мереж);
- Дисципліна відвідування пленарних засідань сесій ради;
- Дисципліна відвідування засідань постійних депутатських комісій ради, до складу яких входять депутати;
- Подання депутатських запитів з актуальних питань розвитку громади;
- Добровільне оприлюднення декларації в відкритих джерелах інформації (окрім оприлюднення такої інформації в відповідному Державному реєстрі);
- Наявність підтвердженої інформації про звіт депутата за результатами його діяльності за рік, про що свідчать відповідні публікації на офіційних сайтах, в соціальних мережах, ЗМІ;

- Проведення публічної звітної кампанії: відкриті зустрічі з виборцями, без урахування зустрічей з трудовими колективами підприємств або установ, на яких працює або власником яких є депутат;
- Публікація повного звіту про виконану роботу в ЗМІ, в соціальних мережах, на офіційних сайтах депутатів, партій місцевих рад;
- Відповідність змісту звіту вимогам ЗУ "Про статус депутатів місцевих рад";
- Інформування місцевої ради про результати свого звітування;
- Інформування про використання коштів депутатського фонду, або його аналоги;

В той самий час, з метою адекватного відображення локального контексту діяльності кожного депутатського корпусу, представники яких проходять персональне оцінювання, окремий перелік показників може бути виведений з оцінювання, в разі, якщо певний показник діяльності не є актуальним для певної міської ради. При цьому персональна оцінка кожного депутата так само представляє собою середній показник оцінок по всім показникам, які були застосовані. До показників, які можуть виводитись за межі оцінювання, належать:

- ✓ Подання депутатських запитів з актуальних питань розвитку громади – в разі, якщо в місцевій раді відсутня практика використання інструменту депутатських запитів взагалі, натомість в депутатів є можливість вирішення питань, пов'язаних з реалізацією своїх повноважень на рівні депутатського звернення.
- ✓ Інформування про використання коштів депутатського фонду (або його аналогу) – є обов'язковим критерієм лише для депутатів тих місцевих рад, в яких наявність такого "фонду" передбачена рішенням відповідної міської ради.

Крім того, до секретарів міських рад, депутатів, які не входять до складу жодної постійної комісії, а також до голови та заступників голови обласної ради не застосовується показник відвідування постійних комісій ради.

Для збору інформації за визначеними критеріями використовується аналіз інформації, розміщеної на офіційних сайтах рад, партій, депутатів, та інформації, отриманої у відповідь на запити на інформацію; проведення спостережень за виконанням депутатами своїх повноважень та взаємодії з громадянами.

Перевірка проведення прийому виборців зазвичай здійснювалась шляхом моніторингу приймалень депутатів. В окремих випадках, у зв'язку із обмеженнями, пов'язаними із війною, перевірка проведення прийому виборців здійснювалась шляхом отримання відповідної інформації з візуальними підтвердженнями від депутатів та їх помічників, а також шляхом моніторингу їх сторінок у соціальних мережах.

Вивчення діяльності депутатів щодо відвідування пленарних засідань сесій та засідань постійних депутатських комісій, персонального голосування протягом пленарних засідань сесій, проведення звітних заходів відбувався шляхом очного спостереження за ходом

відповідних заходів, а також вивчення протоколів та відеозаписів пленарних засідань сесій та постійних депутатських комісій.

Для збору інформації за іншими критеріями використовувалися офіційні сайти рад, партій і депутатів, інформаційні запити, моніторинг та аналіз публікацій в ЗМІ, соціальних мережах.

Експертне опитування

В обласних центрах, де дистанція між депутатами міської ради і громадянами, набагато більше, ніж в невеликих містах проводилось опитування експертів, з метою порівняння оцінок експертного співтовариства з результатами комплексного персонального оцінювання за задалегідь визначеними об'єктивними критеріями.

Для участі в експертному оцінюванні депутатів запрошувалися головні редактори ЗМІ міста, а також журналісти, що спеціалізуються на висвітленні діяльності міської ради, представники наукової спільноти міста, сфера наукових інтересів яких дотична до питань здійснення місцевого самоврядування та міської політики, а також громадські активісти, діяльність яких пов'язана з взаємодією з депутатським корпусом ради.

Експертам пропонувалося дати індивідуальну оцінку кожному депутатові міської ради. Крім того, експертам пропонувалося вибрати критерії, якими вони в першу чергу керувалися при оцінюванні депутатів міської ради. Серед таких критеріїв є такі, за якими проводиться оцінювання депутатів за об'єктивно вимірюваними показниками, а також експерти можуть визначити власні критерії, що відсутні в переліку.

По завершенню збору експертних оцінок обчислюється середня оцінка депутата місцевої ради серед усіх експертів. Опитування експертів відбувається індивідуально, що виключає можливість впливу оцінок експертів один на одного.

Про що цей звіт

В цьому звіті представлені результати комплексної персональної оцінки депутатів за результатами п'яроку повноважень.

Строки та джерела:

Період моніторингу прийому виборців депутатами: листопад 2024 - листопад 2025 рр.

Період для визначення оцінки по відвідуванню пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, виступів під час пленарних засідань, подання депутатських запитів – листопад 2024 - листопад 2025 рр.

Основою для визначення оцінок, пов'язаних зі звітами депутатів, була кампанія звітування депутатів про свою діяльність за п'ятий рік здійснення ними повноважень, яка розпочалася наприкінці 2025 року. Кінцевою точкою оцінювання депутатської звітності є 31 березня 2026р. В разі, якщо звіт депутата відбудеться пізніше зазначеної дати, він буде врахований в сукупній оцінці діяльності депутата протягом всього скликання, яка враховує звітні кампанії за всі роки.

Джерелами для висновків щодо надання інформації про депутатів на офіційних сайтах місцевих рад, інформування про час та місце здійснення прийому виборців, а також контактні відомості для здійснення зв'язку з депутатами слугували, відповідно, офіційні сайти місцевих рад, офіційні сайти та/або сторінки в соціальних мережах місцевих осередків політичних партій та самих депутатів. Щодо інформування про свою діяльність джерелами для висновків слугували сторінки депутатів в соціальних мережах та, в окремих випадках, місцеві газети.

Додаток 2. Оцінки депутатів Сумської міської ради за об'єктивними показниками (5-й рік повноважень 2024-2025)

Депутат (ка)	Критерії оцінювання*																Загальна оцінка
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Акперов Вадим Вагіфович	3	5	5	n/a	n/a	5	5	5	5	3	0	0	0	0	0	n/a	3
Баранов Андрій Володимирович	4	5	5	n/a	n/a	3	4	5	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Босенко Інна Миколаївна	4	5	5	n/a	n/a	3	4	4	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Васюнін Дмитро Геннадійович	5	5	5	n/a	n/a	3	5	5	5	3	5	0	5	4	5	n/a	4
Вегера Олександр Олексійович	4	5	5	n/a	n/a	3	4	3	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Галаєв Расул Магомед-Шарипович	4	5	5	n/a	n/a	3	4	5	0	3	5	0	5	3	5	n/a	4
Галаєв Рустам Магомед-Шарипович	4	5	5	n/a	n/a	0	5	3	0	3	5	0	5	4	0	n/a	3
Гризодуб Геннадій Павлович	3	5	5	n/a	n/a	3	5	5	5	3	0	0	0	0	0	n/a	3
Грובה Вікторія Павлівна	3	5	5	n/a	n/a	3	3	3	5	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Губська Ірина Олексіївна	4	5	5	n/a	n/a	3	5	4	5	3	5	3	5	4	5	n/a	4
Демидова Людмила Анатоліївна	4	5	5	n/a	n/a	3	0	n/a	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Джарішнелов Олександр Вікторович	4	5	5	n/a	n/a	3	4	5	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Дмитренко Сергій Миколайович	4	5	5	n/a	n/a	3	5	5	5	3	5	0	5	4	5	n/a	4
Домінас Валентина Михайлівна	4	5	5	n/a	n/a	3	3	5	5	3	0	0	0	0	0	n/a	3
Дяговець Олена Володимирівна	3	5	5	n/a	n/a	3	4	0	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Дяденко Ірина Олегівна	3	5	5	n/a	n/a	5	4	5	5	3	5	5	5	5	5	n/a	5
Жиленко Віталій Миколайович	4	5	5	n/a	n/a	3	5	5	5	3	5	0	5	4	5	n/a	4
Жиленко Юрій Миколайович	4	5	5	n/a	n/a	0	5	5	5	3	5	0	5	3	5	n/a	4
Заїка Валерій Іванович	4	5	5	n/a	n/a	3	3	4	0	3	5	3	5	2	5	n/a	4
Зеленський Максим Олександрович	5	5	5	n/a	n/a	3	5	5	0	3	5	0	5	5	5	n/a	4
Зименко Олександр Вікторович	4	5	5	n/a	n/a	3	5	5	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Зюзь Євген Олександрович	4	5	5	n/a	n/a	3	5	4	5	3	5	0	5	3	5	n/a	4
Івченко Євген Володимирович	3	5	5	n/a	n/a	0	4	0	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Кальченко Ігор Володимирович	4	5	5	n/a	n/a	3	5	0	0	3	5	0	5	5	5	n/a	3
Кисіль Олександр Андрійович	4	5	5	n/a	n/a	3	2	0	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2

Депутат (ка)	Критерії оцінювання*																Загальна оцінка
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Кобзар Артем Миколайович	3	5	5	n/a	n/a	5	5	n/a	0	3	5	0	5	5	5	n/a	4
Корольов Олександр Олегович	5	5	5	n/a	n/a	0	5	5	5	3	5	0	5	3	5	n/a	4
Косяненко Євген Євгенович	4	5	5	n/a	n/a	3	4	5	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Кубрак Оксана Миколаївна	5	5	5	n/a	n/a	5	4	3	5	3	0	0	0	0	5	n/a	3
Купрейчик Ірина Валеріївна	4	5	4	n/a	n/a	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	n/a	1
Куц Владислав Віталійович	5	5	5	n/a	n/a	3	4	0	0	3	5	0	5	3	5	n/a	3
Лазарев Єфрем Олександрович	5	5	5	n/a	n/a	3	4	4	0	3	5	5	0	4	5	n/a	4
Левченко Олег Олександрович	5	5	5	n/a	n/a	3	5	5	5	3	5	0	5	4	5	n/a	4
Липова Світлана Андріївна	4	5	5	n/a	n/a	0	3	5	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Нагорна Марина Юріївна	5	5	5	n/a	n/a	3	4	0	5	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Перепека Ігор Олександрович	4	5	5	n/a	n/a	3	5	5	5	3	0	0	0	0	0	n/a	3
Перепека Юрій Олександрович	3	5	5	n/a	n/a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	n/a	1
<i>Резнік Олег Миколайович</i>	4	5	5	n/a	n/a	3	1	n/a	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Сагач Анатолій Григорович	4	5	5	n/a	n/a	3	3	3	5	3	5	0	5	3	5	n/a	4
Тихенко Костянтин Павлович	4	5	5	n/a	n/a	3	5	5	5	3	5	0	5	3	5	n/a	4
Соколов Олександр Олегович	3	5	5	n/a	n/a	0	2	0	0	3	0	0	0	0	0	n/a	1
Хандурін Дмитро Вікторович	5	5	5	n/a	n/a	3	4	4	5	3	5	0	5	4	5	n/a	4
<i>Чепік Володимир Ігоревич</i>	4	5	5	n/a	n/a	3	1	0	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2
Шилов Володимир Олександрович	5	5	5	n/a	n/a	3	4	5	0	3	0	0	0	0	0	n/a	2

*** Критерії оцінювання:**

1 - оприлюднення інформації про депутата на сайті міської ради, 2 - оприлюднення інформації про прийом, 3 - повнота оприлюднення інформації про прийом виборців, 4 - актуальність оприлюдненої інформації про прийом, 5 - проведення прийому, 6 - використання двосторонніх каналів е-комунікації з виборцями, 7 - дисципліна відвідування пленарних засідань сесій, 8 - дисципліна відвідування засідань постійних комісій, 9 - подання депутатських запитів, 10 - оприлюднення електронної декларації на веб-сайті ради, 11 - наявність звіту за рік, 12 - публічне звітування, 13 - оприлюднення звіту, 14 - відповідність змісту звіту вимогам закону, 15 - інформування ради про результати звітування, 16 - інформування про використання коштів депутатського фонду.

n/a – критерій не застосовується відносно депутата або декількох депутатів в разі відсутності предмету оцінки